

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Ervaringen van migranten geven een beeld hoe Nederland omgaat met nieuwkomers. Paramjit Rai raakte teleurgesteld over het politieke klimaat en het bureaucratische inburgeringssysteem in Nederland en keerde terug naar Canada. Fatma Wakil zette haar in Nederland opgedane kennis en ervaring in bij de wederopbouw van haar vaderland Afghanistan.

Mijn leven in de Lage Landen: een bitterzoete reis

door *Paramjit Rai*

De auteur is kunstconsultant en emigreerde onlangs naar Canada.

MET EEN BEZWAARD HART EN GROTE DROEFHEID vertrek ik met mijn gezin uit Nederland, een bekoorlijke en ooit open samenleving die op het punt lijkt te staan haar identiteit als tolerant en gastvrij toevluchtsoord voor velen kwijt te raken.

Twee jaar geleden kwam ik met mijn Nederlandse echtgenoot en twee kinderen naar Den Haag. Na jarenlang gereisd te hebben, besloten we in het belang van de kinderen om ons in de buurt van de familie van mijn man te vestigen en van Nederland, of in feite Europa, ons thuis te maken. We zijn nu twee jaar verder en verhuizen opnieuw, ditmaal naar Canada, waar ik vandaan kom. Het besluit om Nederland te verlaten hebben we ook nu omwille van de kinderen en hun toekomst genomen. Vergeleken met Nederland lijkt Canada gastvrij en inclusief, terwijl Nederland en ook andere Europese landen lijken te verzanden in een kleingeestige wrok tegen nieuwkomers. Mijn angst voor de toekomst in Nederland was dat de contacten tussen vreemdelingen, vrienden en kennissen diepgaand en nade-

lig beïnvloed zouden worden door de negatieve houding van mensen in openbare functies tegenover nieuwkomers.

Ondanks onze aanvankelijke inzet om te blijven, hebben we vastgesteld dat Nederland noch het internationaal georiënteerde, noch het ruimdenkende land is dat het beweert te zijn. Dat geldt vooral de huidige politieke machthebbers. De reacties op straat tegenover iemand als ik, een onmiskenbare vreemdeling, waren gemengd en niet per se onverwacht voor iemand die in Engeland en Canada wel eens met openlijke vijandigheid te maken heeft gehad. Onze eigen buurt was een heerlijke smeltkroes en de burens waren zeer behulpzaam, maar op ambtelijk niveau was daar niets van terug te vinden.



Paramjit Rai

* * *

Verhuizen naar Nederland betekende dat ik me vertrouwd moest maken met de gemeente, de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de grillen van de wet, die voorschreef dat buitenlandse partners van Nederlandse onderdanen op een bepaalde manier moesten inburgeren. Tijdens mijn pogingen om binnen het stelsel van inburgeringseisen van de gemeente en de IND te functioneren, kreeg ik al snel te maken met chaos, bureaucratie en soms autoritaire instanties. De verschillende afdelingen werkten langs elkaar heen, wisten niet hoe ze mij moesten beoordelen, en daarom waren de regels en voorschriften voor mijn leven hier vaak ronduit willekeurig en onlogisch. Toen ik eenmaal aan een inburgeringsprogramma begon, kwam ik erachter dat de docenten cynisch waren over de redenen om ons te onderwijzen. Het werkelijke doel leek te zijn om van gemeentelijke subsidies te profiteren voordat het geld op was. Lesgeven was een bijkomstigheid van het project.

Meer dan eens werd ik thuis gebeld door ambtenaren die dreigden met boetes, omdat ik me niet precies aan de regels had gehouden die de gemeente voor nieuwkomers had gesteld. De toon die men aansloeg was arrogant, neerbuigend en zelfs intimiderend, alleen omdat ik als allochtoon was bestempeld; als mijn Nederlandse man belde, was de toon heel anders, beleefd, zoals van openbare instellingen mag worden verwacht. Deze manier van onderwijs voor allochtonen werd voor mij onaanvaardbaar;

leren is mijns inziens gebaseerd op wederzijds respect.

Tijdens een openbare discussie over internationale migratie in Nederland hoorde ik Marnix Norder, de locoburgemeester van Den Haag, tot mijn verbazing zeggen dat de cursussen bedoeld waren om nieuwkomers te helpen, bijvoorbeeld met het kiezen van de juiste planten voor hun tuin! Als hij het niet serieus had gemeend, was het wel grappig geweest.

Als ik Nederland vergelijk met andere landen waar ik heb gewoond (Engeland, India, China en Canada als kind), heb ik het gevoel dat Nederland zich echt op een keerpunt bevindt. Het lijkt erop dat Nederland zich, na een halve eeuw waarin het relatief open en internationaal georiënteerd was, nu door de structurele veranderingen in de wereldeconomie meer naar binnen gekeerd raakt.

* * *

Het is ironisch dat een ooit internationale mogendheid vanwege de dynamiek en problemen van massamigratie ervoor kiest om haar grenzen en haar ogen te sluiten voor de mogelijke schoonheid die ontstaat door culturele uitwisseling en vermenging van gemeenschappen die langzaam leren samenleven. Kom je zoals ik uit Canada, een land dat in feite voortdurend experimenteert met het vermogen van sterk uiteenlopende gemeenschappen om samen te leven en elkaar te begrijpen, dan is de Nederlandse reactie op nieuwkomers teleurstellend. Of liever gezegd, de reactie van de Nederlandse politiek op verandering is diep teleurstellend. Na elke ontmoeting met voorstanders van inburgering en hun hoogdravende en onlogische retoriek kwam ik steeds weer hartelijke en vriendelijke Nederlanders tegen die het grondig oneens waren met de hele aanpak. Verandering is lastig voor iedere gemeenschap, maar de tactiek van de integratie-aanhangers lijkt uiteindelijk averechts te werken.

Het gebrek aan verbeelding van de politieke machthebbers en degenen die hen steunen, lijkt erop te wijzen dat Nederland een periode van culturele stagnatie tegemoet gaat. De trend naar bekrompenheid betekent dat de uitwisseling van ideeën, innovatie en creativiteit het voorrecht blijft van de kleine groep die als Nederlander geboren is. In plaats van te profiteren van de uitwisseling die ontstaat wanneer mensen uit verschillende culturen elkaar leren kennen, zijn de Nederlanders vastbesloten om onwettend te blijven en zich zelfs af te sluiten voor de mogelijkheid van verandering. Ten slotte leek het erop dat ik als buitenlander een tweederangsburger zou blijven; dat is niet het soort samenleving dat ik voor mezelf of voor mijn kinderen wil.